

SAKSUTSKRIFT

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Fylkesrådet i Nord-Trøndelag	05.12.2016	204/16

Høringsinnspill til Lov om klimamål

Fylkesrådet i Nord-Trøndelag har behandlet saken i møte 05.12.2016 sak 204/16

Protokoll:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Høringsinnspill til Lov om klimamål

Arkivsak-dok. 15/02814-39
Saksbehandler Rune Hedegart

Saksgang	Møtedato	Saksnr
Fylkesrådet i Nord-Trøndelag	05.12.2016	204/16

Fylkesrådets innstilling til vedtak:

Nord-Trøndelag fylkeskommune støtter innføringen av en Lov om klimamål.

Fylkesrådets vurdering

Klimaendringene er en av vår tids største utfordringer. Hvordan vi organiserer vårt arbeid og følger opp våre forpliktelser er avgjørende for om vi lykkes i å nå våre klimamål fram mot 2050. Behovet for en klimalov er derfor klart til stede og dette underbygges av politikernes ønske om et mer forpliktende rammeverk for arbeidet med reduksjon av klimagassutslippene.

Det siste tiåret har det vært klare målsettinger om kutt av klimagass fram mot 2020, men selv om målene har vært tydelige har realiteten vært at utslippene av klimagass i Norge har økt. Ut fra denne erkjennelsen er det et stort behov for å intensivere arbeidet med å kutte klimagassutslippene i årene som kommer for at vi skal klare å nå våre forpliktelser som Norge har inngått gjennom flere avtaler, sist Paris-avtalen i desember 2015.

En klimalov vil tydeliggjøre målsettingene i vårt eget land i større grad enn tidligere. Det vil løfte frem arbeidet i regjeringen med å nå våre klimamål. Regjeringen skal etter lovforslaget hvert år legge fram for Stortinget en oversikt over utviklingen i klimagassutslippene, utslippsframskrivninger samt en redegjørelse for gjennomføring av klimamålene fastsatt i loven.

Dessuten skal regjeringen rapportere om hvordan vi i Norge skal forberedes på og tilpasses klimaendringene, og legge fram en oversikt som synliggjør sektorvise utslippsbaner innenfor ikke kvotepliktig sektor og hvilke typer tiltak som vil være nødvendig for å realisere disse.

Lovforslaget beskriver også at regjeringen i sitt arbeid overfor Stortinget i forbindelse med budsjettproposisjonen for neste års statsbudsjett skal lage en omtale av hvordan regjeringen har tenkt å nå klimamålene fastsatt i loven og hvilke klimaeffekter som ligger i det fremlagte budsjett til Stortinget.

Lovforslaget er en formålsparagraf, to lovfestede mål og en kombinert styrings- og rapporteringsmekanisme. Om dette er tilstrekkelig i fremtiden får en komme tilbake til etter at loven har startet å virke.

Det at loven ikke er utformet som en rettighetslov gjør at det heller ikke er naturlig å utforme en sanksjonsbestemmelse. Dessuten er det viktig at miljøpolitikken ansvarliggjøres i de politiske og demokratiske fora fremfor rettsinstansene.

Loven skal fremme omstilling til et lavutslippssamfunn i Norge i 2050, og allmenn åpenhet og offentlig debatt om dette er viktig for at vi skal nå våre målsettinger.

Steinkjer, 29. november 2016

Tomas Iver Hallem
fylkesråd for samferdsel og miljø
(sign)

Saksutredning for fylkesrådet

Referanse for saken

Høring om Lov om klimamål er lagt ut på Regjeringens hjemmeside:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/klimalov-pa-horing2/id2512646/>

Saksframstilling

Bakgrunn

Regjeringen foreslår en kortfattet og overordnet lov, som etablerer en ramme for omstilling til et lavutslippssamfunn i 2050. I arbeidet med loven er det sett på de tilsvarende klimalovene i Storbritannia, Finland og Danmark. Det er også utarbeidet et forslag til klimalov i Sverige. Det norske forslaget er basert på samme grunnidé som de andre klimalovene, men forslaget er tilpasset norsk klimapolitikk, det norske styringssystemet og norsk lovgivning.

Hovedformålet med loven er å forplikte de øverste styringsnivåene i Norge, Storting og regjering, til målet om å bli et lavutslippssamfunn. Loven vil ikke virke direkte på lavere forvaltningsnivå.

Forslag til lovtekst finnes nederst i denne lenken:

https://www.regjeringen.no/contentassets/077aa285246541ba8bf287d290ad9a36/horingsnotat_klimalov_160927.pdf

Problemstillinger

I høringsnotatet understreker man at omstillingen til et lavutslippssamfunn i Norge må ses i en bred kontekst. Man mener at om Norge skal bli et lavutslippssamfunn er vi avhengige av at verden rundt oss beveger seg i samme retning. Når politikken utformes, må vi blant annet ta hensyn til Norges tilknytning til klimapolitikken i Europa, Norges deltakelse i EUs kvotesystem, faren for karbonlekkasje og industriens konkurransevne.

I tråd med Stortingets vedtak, fastsetter loven utslippsmålet for 2030. For 2030 er målet at Norge skal bidra til å redusere klimagassutslippene med minst 40 prosent sammenlignet med 1990. Regjeringen legger opp til at målet oppfylles felles med EU, og klimaloven nedfeller dette eksplisitt.

Regjeringen mener samarbeidet med EU gjør at politikken nå blir mer forutsigbar og mer systematisk. Vi får årlige utslippsregnskap, som regjeringen skal rapportere på, og man kan risikere ekstra kuttkrav dersom de ikke når målene. Regjeringen trekker fram at man sikrer at norsk næringsliv i omstillingen til lavutslippssamfunnet får like spilleregler som våre nærmeste handelspartnere.

Loven vil medføre at de vedtatte målene blir rettslig bindende, i den forstand at de må respekteres av Storting og regjering i politikktutviklingen og i beslutninger som angår de lovfestede målene, men ikke i den forstand at mangel på måloppnåelse har

rettslige konsekvenser i henhold til loven. Dette vurderes å være en kjerne i vurderingen omkring loven. Hva er effekten av en lov som ikke har konsekvenser?

Det samlede ambisjonsnivået for 2030 er allerede fastsatt gjennom Meld. St. 13 (2014-2015). Ny utslippsforpliktelse for 2030 – en felles løsning med EU, hvor det fremgår at Norge vil påta seg en betinget forpliktelse om minst 40 % utslippsreduksjon i 2030 sammenlignet med 1990.

Norges målsettinger er meldt inn som Norges betingede bidrag (Indicative Nationally Determined Contribution, INDC) til Parisavtalen, jf. "Submission by Norway to the ADP" fra mars 2015. Klimaloven vil ikke endre på dette. Og uten juridiske konsekvenser, kan man stille seg spørsmål ved verdien av en slik lov.

I høringsnotatet går det fram at den foreslåtte loven er fullt forenlig med regjeringens politikk for gjennomføring av klimamålet for 2030. Dette er ikke så merkelig, når loven gjentar det samme og er helt tannløs.

Finland har for eksempel lovfestet et tallfestet mål om 80 % utslippsreduksjon i 2050 i forhold til 1990, med mindre Finland bindes til et annet mål gjennom en internasjonal avtale eller EUs lovgivning. I så fall er det det siste målet som gjelder. Det siste er en viktig tilleggspresisering, for kunnskapen omkring klimaendringer, klimagassutslipp og tilhørende politikk endres raskt. Også ut fra dette kan man stille spørsmål ved om denne typen politiske mål passer i lovs form. I så fall må loven poenget være at loven medfører konsekvenser hvis den ikke følges.

Det står at «loven skal styrke åpenhet og bred demokratisk forankring av norsk klimapolitikk. Stortinget skal få regelmessig informasjon om status og framdrift i arbeidet med Norges klimamål. Lovforslaget forplikter regjeringen til hvert år å rapportere til Stortinget om utviklingen i klimagassutslippene, utslippsframskrivninger og gjennomføring av lovfestede klimamål, samt sektorvise utslippsbaner for ikke-kvotepiktig sektor. Det skal også rapporteres om hvordan Norge forberedes på, og tilpasses, klimaendringene». Slik rapportering bør det være mulig å vedta uten å formulere dette i en lov. Loven bør derfor gå lenger enn det som ligger i forslaget.

Det andre kjernepunktet som bør vurderes omkring en slik lov er hvem loven skal gjelde for. I forslaget legges det opp til den kun skal gjelde direkte for regjering og Storting. Mye av omleggingen til et lavutslippssamfunn må imidlertid skje på lavere nivå. Særlig kan kommunal sektor påvirke en stor del av klimagassutslippene. En lov som retter seg mot det offentlige, bør derfor inkludere alle politiske nivå. Den vil da faktisk kunne styrke arbeidet.

Økonomi vil være en viktig faktor i omleggingsfasen. I tilknytning til å vedta loven, bør derfor også prinsipper omkring økonomiske forhold vedtas, slik at loven faktisk kan gjennomføres.

Konklusjon

Nord-Trøndelag fylkeskommune bør støtte innføringen av en klimalov. Loven bør i tillegg til det som er omtalt i forslaget også inneholde formuleringer om:

- Konsekvenser av å ikke følge loven.
- Inkludere alle politiske forvaltningsnivå.
- Klargjøre at det er det siste vedtatte målet og den siste internasjonale forpliktelsen Norge tar på seg som gjelder.
- Økonomiske forhold knyttet til loven, slik at loven faktisk kan gjennomføres.

RETT UTSKRIFT

DATO 5.desember.2016